

Pensionering og økonomi

Faldgruber, muligheder, forholdsregler og overvejelser

Pensionsplanlægning

- Pensionsformer og offentlige ydelser
- Muligheder i pensionsplanlægningen
- Arv og testamente

Hvorfor er pensionsplanlægning vigtig?

- Hvornår vil du på pension?
- Hvilke forventninger har du til din pensionstilværelse?
- Har du sikret dig et indtægtsniveau, som svarer til dit behov som pensionist?
- Kan det betale sig, at bruge en større del af din indkomst til pension?
- Hvor længe skal dine opsparede midler holde?
- Hvilke dele af opsparingen kan det bedst betale sig at tage ud først?
- Hvordan er samspillet med de offentlige ydelser?
- Hvilke muligheder for tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet har du?

Velfærdsreformen

Fødselsdato	Før 1/1 59	1/1 59 – 30/6 59	1/7 59 – 31/12 59	1/1 60 – 30/6 60	Efter 30/6 60
Seneste tegningsalder af rate- og kapitalpension	60	60 ½	61	61 ½	62
Tidligste pensionsalder	60	60 ½	61	61 ½	62
Seneste udbetaling af kapitalpension	70	70 ½	71	71 ½	72
Seneste udbetaling af rate	85	85 ½	86	86 ½	87
Alder for efterløn	60	60 ½	61	61 ½	62
Alder for folkepension	65	65 ½	66	66 ½	67

Pensionsformer (2009)

Pensionsform	Livrentepension	Ratepension	Kapitalpension
Maksimal indbetaling	Ubegrænset	Ubegrænset	46.000 kr.
Maksimal fradragsværdi	Topskat 59%	Topskat 59%	Mellemskat 44%
Udbetalingsform	Løbende	Løbende	Engangsbeløb
Beskatning	Indkomstskat	Indkomstskat	Afgift 40%
Kan oprettes efter 60 år	Ja	Nej	Nej
Kan forhøjes efter 60 år	Ja	Begrænset	Ja
Kan ændres til	-	Livrentepension	Ratepension og livrentepension
Seneste udbetaling fra	Ubegrænset	75 år	70 år

Efterløn (2009)

Pensionsalder	60 år	62 år
Krav til timer for at opnå høj efterløn		3.120 timer
Årlig efterløn før modregning (2009)	171.600 kr.	188.500 kr.
Modregning		
Kapitalpension	Ja	Nej
Private løbende pensioner	Ja	Nej
Løbende pensioner via firma	Ja	Kun ved udbetaling

Efterlønsbevis

Fordele ved efterlønsbeviset?

- Efterlønsbeviset sendes automatisk ved 60 år
- Husk at indsende rådighedserklæring!
- Hvis du bliver syg har du stadig ret til efterløn
- Den højere efterløn kan du tidligst opnå to år efter, du har fået efterlønsbeviset
- Du kan tidligst opspare skattefri præmie to år efter, du har fået efterlønsbeviset
- Du skal ikke længere betale til efterlønsordningen.

Efterløn - skattefri præmie

Betingelser

- Optjening begynder, to år efter at du har fået efterlønsbeviset
- Du har haft mindst 3.120 timers beskæftigelse i perioden.

Satser og vilkår (2009)

- For hver 481 timers arbejde optjenes en præmieportion
- 481 timer svarer til et kvartal på fuld tid
- Hver præmieportion udgør 11.310 kr.
- Præmien bliver udbetalt, når du bliver 65 år
- Du kan højst få udbetalt 135.720 kr. svarende til 12 kvartaler

Efterløn og arbejde

- I den fleksible efterløn er der ikke begrænsninger i, hvor meget du må arbejde samtidig med efterlønnen.
- Arbejdstimerne modregnes i efterlønnen time for time.

Eksempel:

- Du arbejder 20 timer om ugen
- Efterlønnen reduceres med 20/37
- Ved 29,6 timers arbejde eller mere er efterlønnen dog bortfaldet.

Folkepension

Folkepension 2009	Grundbeløb	Pensionstillæg *)	
		Gifte (Begge med folkepension)	Enlige
Gælder for	Alle		
Årlig maksimal sats	63.048 kr.	29.640 kr.	63.468 kr.
Indtægt før modregning	267.800 kr.	118.600 kr.	59.100 kr.
Indtægter der indgår i modregning	Kun personlige arbejdsindtægter	Alle indtægter	Alle indtægter
Modregningssats	30 %	15 %	30 %
Ydelse bortfalder ved	477.900 kr.	316.200 kr.	270.600 kr.

10 *) Bundfradrag på 30.000 kr. ved personligt arbejde

ATP

- Udbetales hver måned, fra du fylder 65 år - og resten af dit liv
- Udbetalingen fra ATP er op til 20.000 kr. om året
- Du skal betale indkomstskat af beløbet (ikke AMB)
- Hvis du venter med at få pensionen udbetalt, vil udbetalingen blive højere.

Der er udbetaling ved dødsfald inden det 70. år til:

- Ægtefæller
- Børn under 21 år
- Samleverer, med fælles adresse i mindst 2 år (Skal registreres)
- Nærmere information kan ses på den årlige ATP-opgørelse

Andre ydelser

SP (Den særlige pensionsopsparing)

- Fra 1998-2001 betalte vi 1 procent af bruttolønnen til SP.
- Udbetales som ratepension i 10 år (indkomstskat)
- Beløb under 15.000 kr. (2009) engangsudbetales (40% afgift til staten)

Lønmodtagernes dyrtidsfond

- Indefrosne dyrtidsportioner fra 1977-1979.
- Udbetales som engangsbeløb (40% afgift til staten)
- Beløbet kan udbetales fra du fylder 60 år
- Udbetales senest når du fylder 70 år (kan udsættes).

Indefrysning af ejendomsskatter

Betingelser (gælder enten ejer eller ægtefælle)

- Fyldt 65 år
- Modtager af efterløn, social pension eller delpension
- Tilstrækkelig friværdi i ejendom
- Pantebrev i ejendom
- Rentesats 2009: 2,125 % p.a. – ikke fradragsberettiget
- Forfalder ved dødsfald eller salg (dog ikke uskiftet bo)

Fordel ved pensionsopsparing

Hvad er forskellen ved at få 10.000 kr. ud som løn eller pension?

- **Løn**

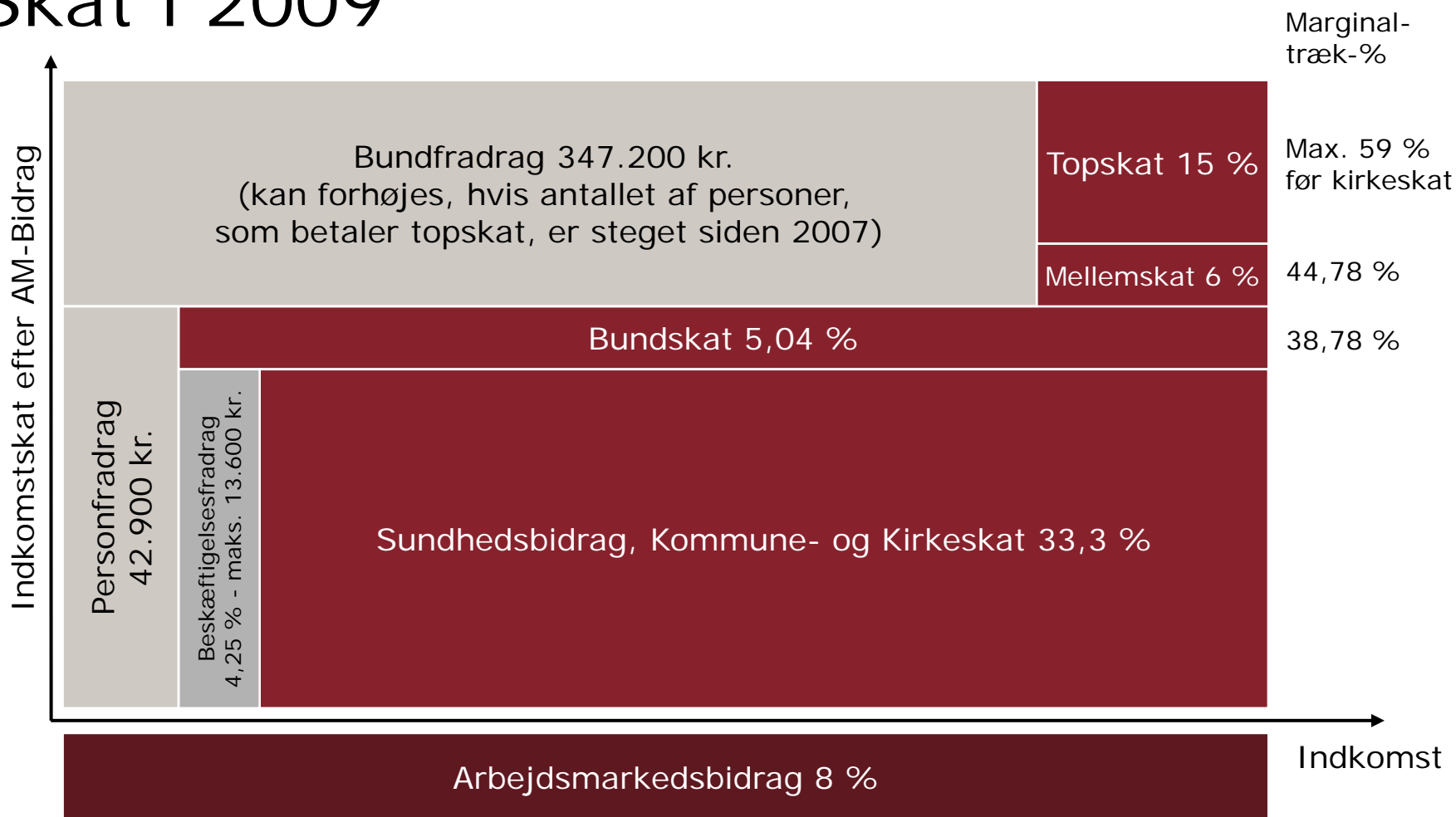
Betaler du topskat, får du udbetalt 3.772 kr. efter AMB og skat.

- **Pension**

Rate eller Livrente. Betaler du bundskat som pensionist, får du udbetalt 5.632 kroner efter skat.

Skat i 2009

Selvstændige erhvervsdrivende

Særlig fradragsmulighed

- Op til 30% af årets overskud, kan indskydes på rate- eller livrentepension med fuldt skattefradrag.

Salg af virksomhed

- Op til 2.507.900 kr. (2009) af den skattepligtige fortjeneste, kan placeres på en rate- eller livrentepension med fuldt skattefradrag.
- Ratepension kan oprettes selv om du er fyldt 60 år.
- Pensionen medfører modregning i eventuel efterløn.

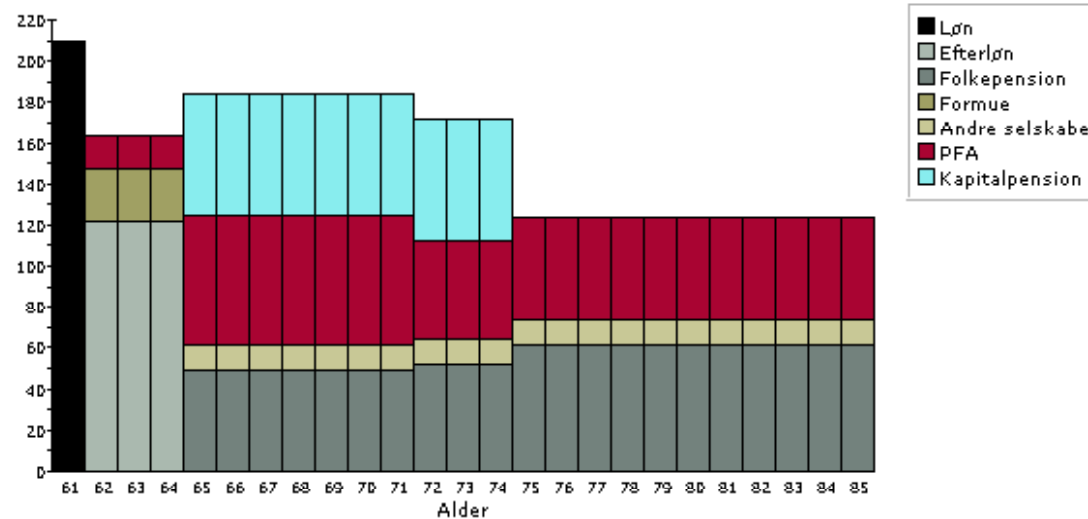
Elementer i pensionsplanlægningen.

- ✓ Egne pensionsopsparinger (livrente-, rate- og kapitalpension)
- ✓ Offentlige ydelser (Efterløn, folkepension, ATP osv.)
- ✓ Frie midler
- ✓ Værdipapirer (aktier, obligationer, investeringsbeviser)
- ✓ Friværdi i ejendom

Få et overblik

- Hvilke midler skal jeg bruge først?
- Hvor længe skal de holde?
- Ønsker jeg stor sikkerhed eller fleksibilitet?
- Skal der være penge til arvingerne?

Beløb efter skat i 1.000 kr.

Værktøjer i pensionsplanlægningen.

- ✓ Livrentepension, livsvarig eller ophørende
- ✓ Kortvarige livrenter ved førtidspensionering
- ✓ Ændring af løbetid på ratepensioner
- ✓ Konto til frie midler
- ✓ Lån i ejendommen

Kapitalpension og frie midler

Hvor længe skal pengene holde? Kør taxa – og lad arvingerne gå!

Bankkonto

- Lavt afkastpotentiale
- Ingen risiko
- Stor fleksibilitet

Obligationer

- Moderat afkastpotentiale
- Begrænset risiko
- Moderat fleksibilitet

Aktier

- Stort afkastpotentiale
- Stor risiko
- Moderat fleksibilitet

Livrente

- Fast indtægt – evt. livsvarigt
- Garanteret afkast
- Lav fleksibilitet

Friværddi kan supplere pension

- Friværddi i hus er en pensionsreserve. Hvornår skal den bruges?
- Hvem kører i taxa - dig eller børnene?
- Prioritetskonto eller afdragsfrit lån
- Livrente kan oprettes til dækning af udgifter til lånet
- Mindre arv

Her kan du få svar

Du kan gå på nettet:

- www.pensionsinfo.dk - få overblik over økonomi ved pensionering
- www.borger.dk

Du kan ringe til:

- Din pensionsleverandør
- Din a-kasse
- Din kommune

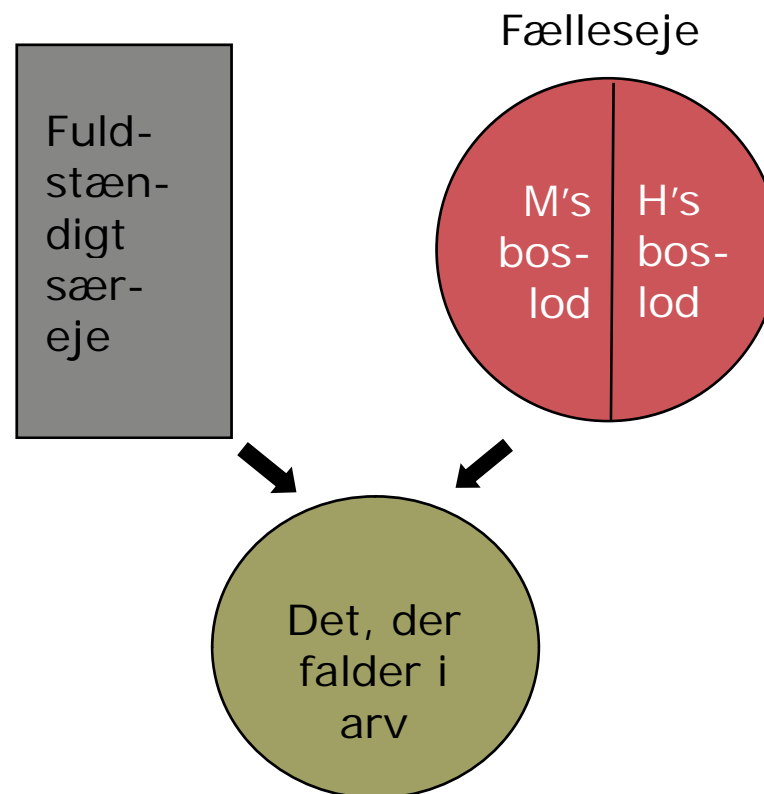
Arv og testamente

- Arveberettigede
- Testamenter
- Pensions- og livsforsikringer
- Afgifter

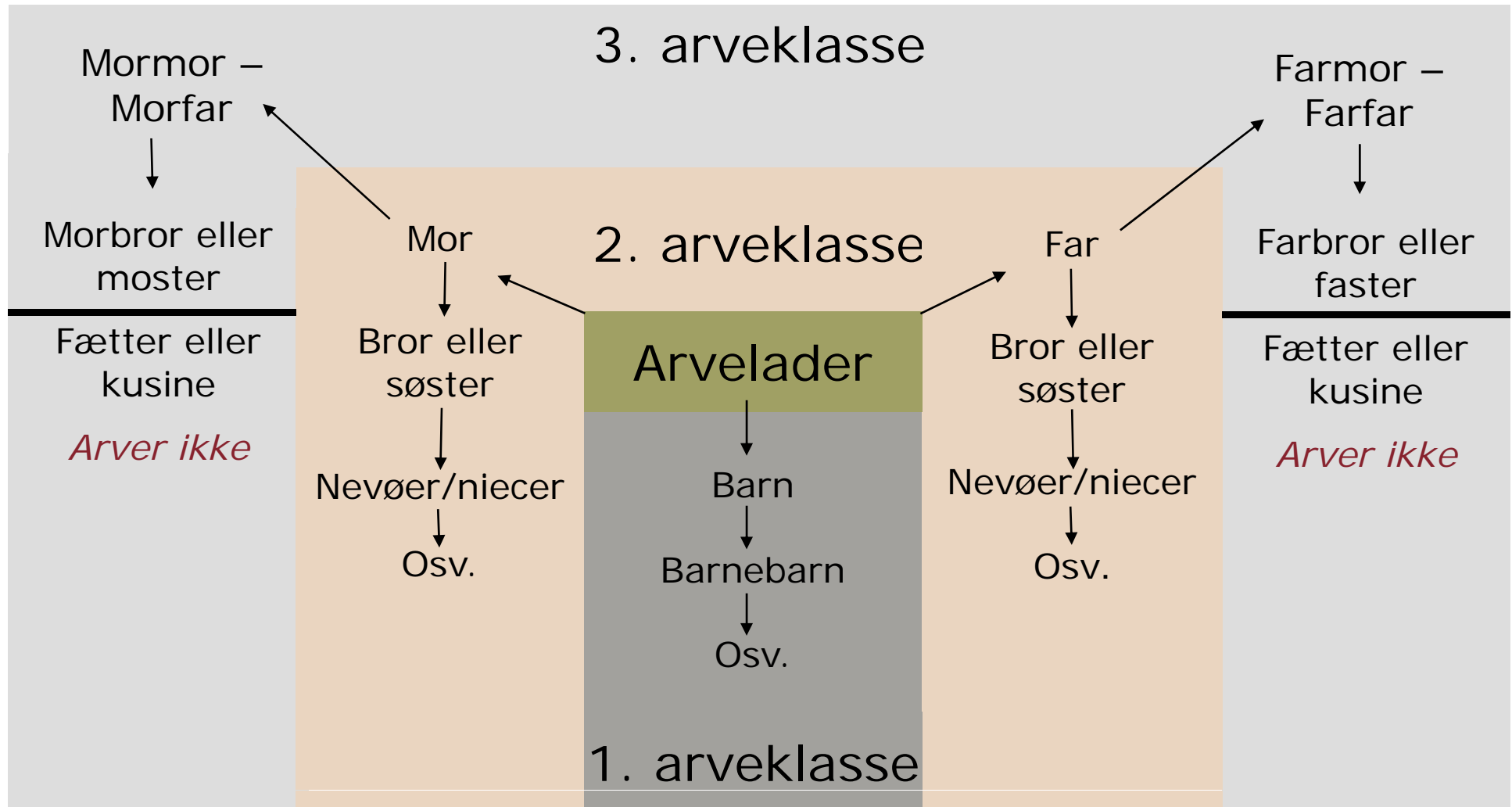

Ægtefælles arveret

- Ægtefællens arveret efter loven er 1/2, når der er livsarvinger - ellers arver ægtefællen det hele
- Ægtefællens arveret omfatter både afdødes boslod (andel af fællesboet) og et eventuelt særeje.

Arveklasserne

Tvangsarvinger

- Ægtefæller
- Livsarvinger, hvilket vil sige:
 - børn (børnebørn, oldebørn m.v.)
 - adoptivbørn
 - børn udenfor ægteskab

Tvangsarvinger

Tvangsarven udgør en fjerdedel af arvelodden.
Den kan begrænses til 1.040.000 kr. (2009) pr. barn.

Ægtefællens skiftefordele

Uskiftet bo:

- Fælles livsarvinger (eller med tilladelse fra særbørn)
- Fælleseje/skilsmissesæreje
- Længstlevende skal være solvent.

Fordele:

- Beholder det fælles hjem med fuld rådighed.

Ulemper:

- Overtager afdødes gældsansvar
- Forøgelse af længstlevendes bodel indgår i det uskiftede bo - for eksempel prisstigninger på ejendomme, arv eller gave.

Testamenter

Notartestamente

- Notaren påser, at testator er ved sin fornufts fulde brug
- Vanskeligt at anfægte gyldigheden
- Kopi opbevares hos skifteretten
- Retsafgift 300 kr.

Vidnetestamente

- To uvildige vidner
- Arvingen har bevisbyrden for gyldighed
- Kopi opbevares ikke i skifteretten.

Indbofordelingsliste

- Datering
- Underskrift.

Testamenter skal tilbagekaldes i testamentsform

Testamenter

Udvidet samlevertestamente

- Stiller en samlever næsten på samme vis som en ægtefælle med fuldstændigt særeje
- Krav ved oprettelse:
 - Ingen ægteskabshindring
 - Ingen andre udvidede samlevertestamente
- Krav ved førstafdødes død:
 - Fortsat samliv på fælles bopæl og
 - Enten have boet sammen de sidste to år
 - Eller vente/have/have haft fælles barn.

Testamentet bortfalder ved ægteskab

Med eller uden testamente

	Ugift, ingen børn	Ugift, med 3 børn	Gift, ingen børn	Gift, med 3 børn
Uden testamente	<p>Forældre Søskende Nevøer/niecer Bedsteforældre "Tanter" og "Onkler"</p>	<p>Hvert barn arver lige meget</p>	<p>Ægtefælle arver</p>	<p>Hvert barn arver lige meget</p> <p>Ægtefælle arver</p>
Med testamente	<p>Fri testamentsret</p>	<p>Hvert barn arver lige meget</p> <p>Fri testamentsret</p>	<p>Ægtefælle arver</p> <p>Fri testamentsret</p>	<p>Hvert barn arver lige meget</p> <p>Ægtefælle arver</p> <p>Fri testamentsret</p>

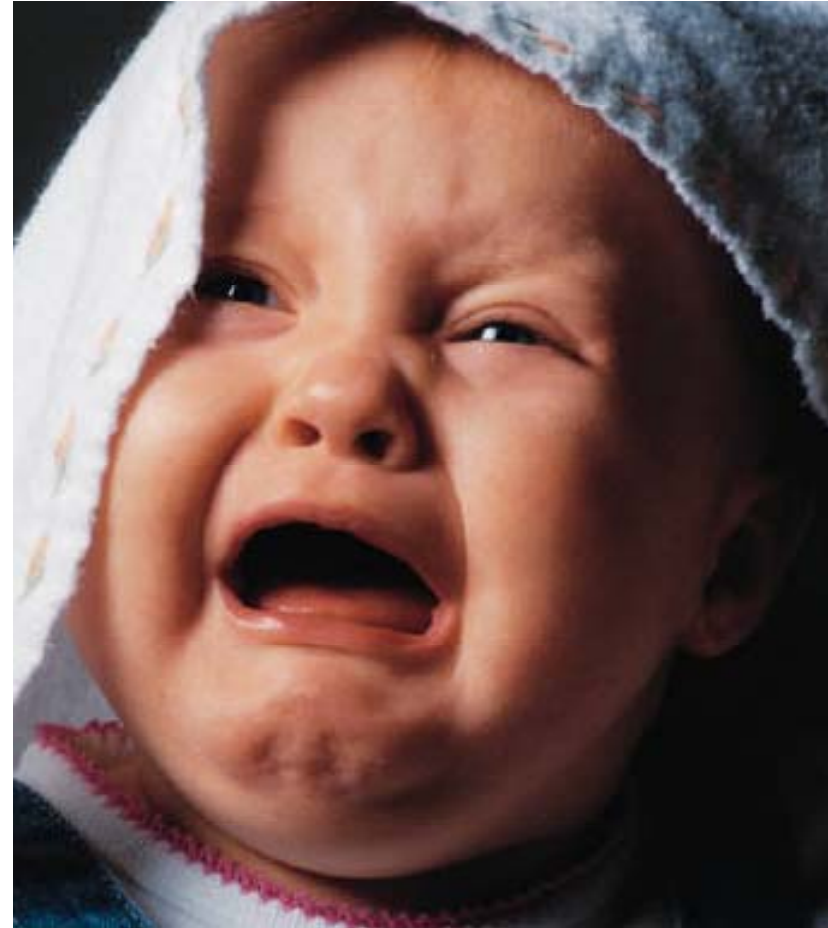
Pensions- og livsforsikringer

- Andre regler end ved arv
- Ydelser fra pensionsordninger og forsikringer går uden om dødsboet, når der er indsat begunstiget
- "Nærmeste pårørende" får udbetalingerne efter loven.

Nærmeste pårørende før 1. januar 2008

1. Ægtefælle/registreret partner
2. Livsarvinger (børn, børnebørn mv.)
3. Arvinger ifølge testamente
4. Øvrige arvinger.

Nærmeste pårørende efter 1. januar 2008

1. Ægtefælle/registreret partner
2. Samlever i ægteskabslignende forhold:
 - bor sammen ved dødsfald og venter/har/har haft barn sammen eller
 - bor sammen ved dødsfald og har boet sammen de sidste to år
3. Livsarvinger (børn, børnebørn mv.)
4. Arvinger ifølge testamente
5. Øvrige arvinger.

Hvem kan begunstiges?

På fradragsberettigede pensionsordninger:

- "Nærmeste pårørende"
- Ægtefælle og fraskilt ægtefælle
- Samlever (navngivet person, der har fælles bopæl med forsikringstager ved indsættelsen)
- Børn, stedbørn og samlevers børn og deres livsarvinger (børn, børnebørn mv.)

På ikke-fradragsberettigede ordninger:

- ALLE – såvel personer som foreninger.

Boafgift

- Arv mellem ægtefæller er afgiftsfri
- 15 % boafgift af de efterladte værdier og forsikringsudbetalinger
- Afgiftsfri bundgrænse på 264.100 kroner (2009) i boet
- 25 % tillægsboafgift for fjernere beslægtede eller andre helt ubeslægtede.

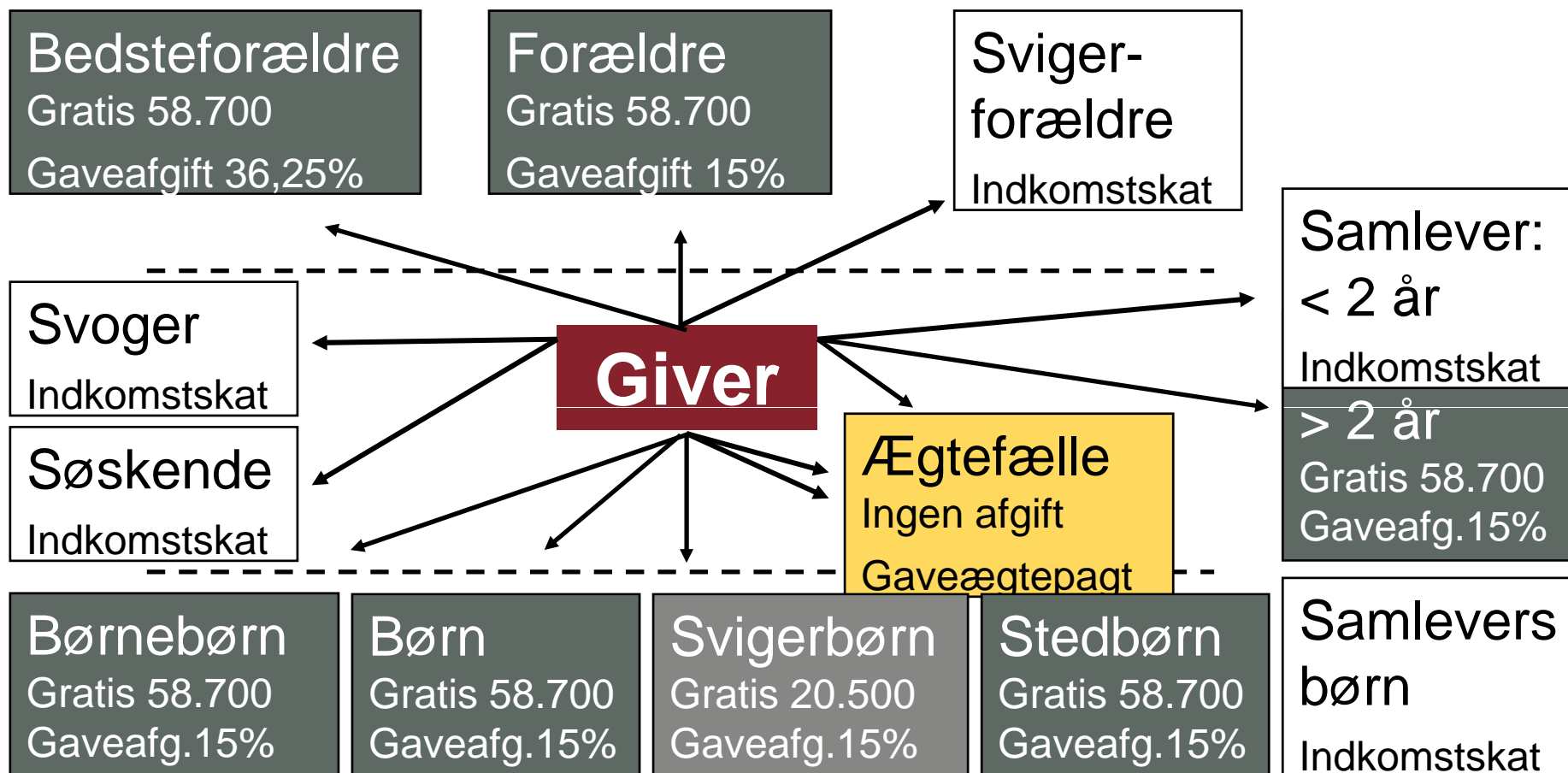
Boafgift

Hvem skal betale boafgift på 15 %?

- Børn/stedbørn og deres livsarvinger
- Forældre
- Barns/stedbarns ægtefælle
- Samlevende med fælles bopæl de sidste to år før dødsfaldet
- Samlevende med hvem afdøde venter/har/har haft barn
- Fraskilte eller fraseparerede ægtefæller
- Plejebørn.

Andre betaler tillægsboafgift på 25 % (36,25 %)

Gaver - afgift eller skat

Gaveafgift - finesse

Overdrag sommerhuset til børnene

- Købesum kan ansættes til 15 % under den offentlige vurdering
- Udbetaling kan gives som gave
- (Rest-)købesum kan berigtiges som et rente- og afdragsfrit lån, der forfalder på anfordring
- Lånet kan nedbringes ved gaver i de følgende år (HUSK, at foretage afskrivning på gælds brevet hvert år).

Kontakt

Tryghedsordningerne

Mød os på standen i centerhallen

www.tdl-tryghed.dk

Telefon 39460080

Adresse: Svanemøllevej 85, 2900 Hellerup